

Briselē, 26.1.2017.
COM(2017) 38 final

2017/0013 (COD)

Priekšlikums

**EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA,
ar ko groza Direktīvu 2011/65/ES par dažu bīstamu vielu izmantošanas ierobežošanu
elektriskās un elektroniskās iekārtās**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

{SWD(2017) 22 final}

{SWD(2017) 23 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Direktīvā 2011/65/ES (*RoHS 2*) paredzēti noteikumi par dažu bīstamu vielu izmantošanas ierobežošanu elektriskās un elektroniskās iekārtās (EEI). *RoHS 2* noteikumus piemēro visām EEI, ko laiž ES tirgū, neatkarīgi no tā, vai tās ir ražotas ES vai trešās valstīs. *RoHS 2* ietekmē galvenokārt EEI rūpnieciskos ražotājus, importētājus un izplatītājus, kā arī EEI pircējus.

RoHS 2 attiecas uz atkritumu apsaimniekošanas hierarhijas augstāko prioritāti – atkritumu rašanās novēršanu. Atkritumu rašanās novēršana ietver pasākumus, ar kuriem samazina kaitīgu vielu saturu materiālos un ražojumos. Bīstamo vielu daudzuma samazināšana elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumos uzlabo šādu atkritumu apsaimniekošanu. Tā veicina ražojumu atkārtotu izmantošanu un izmantoto materiālu pārstrādi, tādējādi atbalstot aprites ekonomiku.

RoHS 2 ir nepieciešama, lai Eiropas Savienībā novērstu šķēršļus tirdzniecībai un konkurences izkropļojumus, kas varētu notikt, ja dažādās dalībvalstīs attiecībā uz bīstamu vielu izmantošanas ierobežošanu EEI būtu atšķirīgas tiesību aktu prasības vai atšķirīgi administratīvie pasākumi. Tā arī veicina cilvēku veselības aizsardzību un elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu reģenerāciju un noglabāšanu vidi saudzējošā veidā.

RoHS 2 ir pārstrādāta iepriekšējā *RoHS* Direktīva 2002/95/EK (*RoHS 1*). Abas *RoHS* direktīvas veicināja bīstamo materiālu samazināšanu visā pasaulē: vairākas valstis, tostarp Ķīna, Koreja un ASV, ir izstrādājušas *RoHS* direktīvai līdzīgus tiesību aktus.

Ar *RoHS 2* ieviesa jaunas definīcijas un paplašināja tās darbības jomu, lai ietvertu medicīniskas ierīces un monitoringa un kontroles instrumentus. Šo noteikumu ietekme tika novērtēta ar Komisijas 2008. gada priekšlikumu. Tomēr ar *RoHS 2* ieviesa arī šādas izmaiņas: ar jauno 11. kategoriju: “Citas EEI, kas neietilpst nevienā citā kategorijā” ieviesa “atvērto darbības jomu”. Minētās izmaiņas padara direktīvu piemērojamu visām EEI (izņemot iekārtas, kas ir nepārprotami izslēgtas no darbības jomas) un sniedz plašāku EEI interpretāciju, kas balstās uz jaunu atkarības no elektroenerģijas definīciju. Šos “atvērtās darbības jomas” noteikumus, tos iekļaujot *RoHS 2*, īpaši neizvērtēja.

Komisija ir pilnvarota pārbaudīt nepieciešamību grozīt direktīvas darbības jomu attiecībā uz EEI definīciju un attiecībā uz to ražojumu grupu papildu izņēmumiem, uz kurām attiecas *RoHS 2*, ievērojot atvērto darbības jomu, ko ieviesa ar 2011. gada pārstrādāto redakciju. Komisija veica šo novērtējumu un konstatēja vairākas ar *RoHS 2* darbības jomu saistītas problēmas, kas jārisina, lai izvairītos no neparedzētas tiesību aktu ietekmes.

Ja Komisija neizstrādātu priekšlikumu, pēc 2019. gada 22. jūlija rastos šādas problēmas:

- sekundārā tirgus operāciju (piemēram, tālākpārdošanas, lietotu preču tirgus) aizliegums attiecībā uz darbības jomā nesen ietvertajām EEI. Tas tiek dēvēts par strauju apturēšanu (*hard-stop*),
- tiktu likvidēta iespēja ar rezerves daļām labot darbības jomā nesen ietvertās EEI, kas likumīgi laistas tirgū pirms minētās dienas,
- atšķirīga (kropļojoša) attieksme pret autocelļiem neparedzētu mobilo tehniku, kam elektrību pievada ar kabeli, salīdzinājumā ar citādi identisku tehniku, kas darbojas ar bateriju vai dzinēju (patlaban ir izslēgta no *RoHS* direktīvas darbības jomas),

- faktisks aizliegums laist ES tirgū ērģeles ar stabulēm (jo sakarā ar svinu, ko izmanto vēlamās skaņas radīšanai, tās neatbilst *RoHS* direktīvas prasībām).

Šīs četras problēmas varētu ietekmēt ES tirgu, ražotājus un iedzīvotājus un radīt negatīvu ekonomisko, vides, sociālo un kultūras ietekmi.

Tāpēc Komisijas priekšlikums risina darbības jomas problēmas, ko nevar atrisināt ar vielu aizstāšanu vai izņēmumiem un norādījumiem, piemēram, attiecībā uz konkrētām ražojumu grupām ar pastāvīgām atbilstības problēmām vai attiecībā uz darbības jomas noteikumiem, kas kropļo tirgu, proti:

- sekundārā tirgus operācijas saistībā ar *RoHS 2* EEI, kas neietilpa *RoHS 1* darbības jomā;
- rezerves daļas *RoHS 2* EEI, kas neietilpa *RoHS 1* darbības jomā;
- vilces piedziņas mobilā tehnika, kas nav paredzēta autoceļiem un kam elektrību pievada ar kabeli;
- ērģeles ar stabulēm.

Priekšlikumā ietvertas arī atziņas, kas gūtas, īstenojot *RoHS 2*, saskaņā ar vispārējiem mērķiem un juridiskās skaidrības prasībām.

Šī iniciatīva neietilpst *REFIT* programmā.

Saskanība ar spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā

Pievēršoties sekundārā tirgus operācijām, priekšlikuma mērķis ir atjaunot pilnīgu *RoHS 2* direktīvas saskaņotību ar ražojumu jomas tiesību aktu vispārējiem ES principiem. Proti, kā noteikts “Zilajā rokasgrāmatā”, kurā izklāstītas horizontālas norādes par tirgū laišanas lomu ES tiesību aktos ražojumu jomā¹: *“Tiklīdz produktus dara pieejamus tirgū, tiem ir jāatbilst Savienības saskaņošanas tiesību aktiem, kas bija piemērojami laikā, kad tos laida tirgū. Tādējādi Savienībā ražotiem jauniem produktiem un visiem no trešām valstīm importētiem produktiem — gan jauniem, gan lietotiem — ir jāatbilst piemērojamo Savienības saskaņošanas tiesību aktu noteikumiem, tiklīdz tos laiž tirgū, t. i., kad tos pirmo reizi dara pieejamus Savienības tirgū. Atbilstīgos produktus pēc laišanas tirgū turpmāk var darīt pieejamus visā piegādes ķēdē bez papildu apsvērumiem arī tad, ja piemērojamie tiesību akti vai attiecīgie saskaņotie standarti ir pārskatīti, ja vien tiesību aktos nav noteikts citādi.”* Termini “darīt pieejamu tirgū” un “laist tirgū” ir definēti *RoHS 2* direktīvā. Sekundārā tirgus operācijas, piemēram, EEI tālākpārdošana, kas var ietvert arī remontu, rezerves daļu nomaiņu, atjaunošanu un atkārtotu izmantošanu, jau ir atļautas attiecībā uz lielāko daļu (bet ne visām) EEI.

- (1) *RoHS 2* ļauj EEI, kuras neietilpa *RoHS 1* direktīvas darbības jomā un neatbilstu *RoHS 2*, turpināt darīt pieejamas tirgū līdz 2019. gada 22. jūlijam. Tomēr pēc minētās dienas, gan pirmā neatbilstīgu EEI laišana tirgū, gan sekundārā tirgus operācijas (piemēram, tālākpārdošana) būs aizliegtas. EEI, kuras skars šī sekundārā tirgus operāciju straujā apturēšana, ir medicīnas ierīces, monitoringa un kontroles instrumenti un citas darbības jomā nesen ietvertās EEI. Šis sekundārā tirgus operāciju šķērslis neatbilst ES tiesību aktu ražojumu jomā vispārīgai saskaņošanai. Šā iemesla dēļ Komisija ierosina novērst sekundārā tirgus operāciju strauju apturēšanu.

¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:C:2016:272:TOC>.

- (2) Ar *RoHS 2* rada izņēmumu (vispārējs vielu izmantošanas ierobežojums) attiecībā uz kabeļiem un rezerves daļām, kas paredzētas tādu EEI grupu remontam, atkārtotai izmantošanai, funkciju atjaunināšanai vai jaudas palielināšanai, kas pakāpeniski nonāk tās darbības jomā. Tomēr darbības jomā nesen ietvertās EEI, kas nav medicīnas ierīces un monitoringa un kontroles instrumenti, nav uzskaitītas. Tas nozīmē, ka pēc 2019. gada 22. jūlija rezerves daļas izmantot nebūs iespējams, un tiks radīta nepamatota nevienlīdzīga attieksme. Tāpēc Komisija ierosina ieviest konkrētus noteikumus, no vielu izmantošanas ierobežojumiem izslēdzot rezerves daļas, lai jebkurā laikā varētu remontēt visas *RoHS 2* darbības jomā esošās EEI, kas laistas ES tirgū.
- (3) *RoHS 2* uzskaitītas 10 konkrētu veidu iekārtas, kas ir izslēgtas no “atvērtās darbības jomas” noteikumiem. Viens izslēgto iekārtu veids (“autoceļiem neparedzēta mobilā tehnika, kas ir paredzēta tikai profesionālām vajadzībām”) ietver tikai tehniku ar iebūvētu piedziņu. Šo noteikumu rezultātā uz identiskiem tehnikas veidiem attiecas divi atšķirīgi regulatīvie režīmi tikai tāpēc, ka tiem ir atšķirīgs barošanas avots (iebūvēts vai ārējs). Komisija ierosina grozīt definīciju “autoceļiem neparedzēta mobilā tehnika, kas ir paredzēta tikai profesionālām vajadzībām”, lai tajā ietvertu arī tehniku ar vilces piedziņu.
- (4) Sakarā ar alternatīvu trūkumu aizstāšanai Komisija ierosina izslēgto iekārtu sarakstam pievienot arī ērģeles ar stabulēm.

Saskaņā ar *RoHS 2* atbrīvojumiem no izmantoto vielu ierobežojumiem vajadzētu būt uz noteiktu ierobežotu laiku, un tāpēc atbrīvojumu sākuma un beigu datumi ir tieši norādīti III un IV pielikuma ierakstos vai netieši – 5. panta 2. punktā, norādot maksimālo derīguma termiņu. Tomēr saskaņā ar spēkā esošo 5. panta 2. punktu 11. kategorijai nav norādīts maksimālais derīguma termiņš.

Lai gan 5. panta 5. punktā nav paredzēts konkrēts termiņš Komisijas lēmuma pieņemšanai par pieteikumiem uz jauniem atbrīvojumiem, termiņš, līdz kuram Komisijai jāpieņem lēmums par pieteikumiem atjaunot atbrīvojumu ir noteikts ne vēlāk kā 6 mēnešus pirms atbrīvojuma termiņa beigām; praksē tas ir izrādījies neiespējami. Kopā ar prasību, ka atjaunošanas pieteikums jāiesniedz ne vēlāk kā 18 mēnešus pirms atbrīvojuma termiņa beigām, minētais termiņš nozīmē to, ka Komisijai divpadsmit mēnešu laikā pēc pieteikuma iesniegšanas ir jāpieņem lēmums attiecībā uz pieteikumiem par spēkā esošo atbrīvojumu atjaunošanu, ja vien īpašu apstākļu dēļ nav noteikts cits termiņš. Šo termiņu faktiski nav iespējams ievērot sakarā ar vairākiem obligātiem procedūras etapiem, kas vajadzīgi, lai izvērtētu atjaunošanas pieteikumu. Šim termiņam nav citas nozīmes, kā vienīgi spēkā esošā pārredzamā atjaunošanas pieprasījumu izvērtēšanas procedūra, un tāda termiņa saglabāšana, kuru praksē ir izrādījies neiespējami ievērot, nesekmē paredzamību uzņēmumiem un ieinteresētajām personām. Jebkurā gadījumā ir nodrošināta darbības nepārtrauktība, jo tirgus dalībnieki var paļauties uz spēkā esošu atbrīvojumu, kas paliek spēkā, kamēr tiek pieņemts lēmums par atjaunošanas pieprasījumu. Tāpēc noteikums, ar ko nosaka termiņu, līdz kuram Komisijai ir jāpieņem lēmums par pieteikumu atjaunot atbrīvojumu, ir jāatceļ.

Saskanība ar citām ES politikas jomām

Šajā priekšlikumā paredzētās izmaiņas nemaina *RoHS 2* pamatpieeju un tās saskaņotība ar citiem tiesību aktiem. *RoHS 2* un *REACH* regula ir saskaņīgas politikas mijiedarbības ziņā. Jo īpaši noteikums par saskaņotību ar *REACH* ir nodrošināts gan attiecībā uz jaunu vielu ierobežošanu, gan arī attiecībā uz atbrīvojumu no ierobežojumiem piešķiršanu.

RoHS 2 ir saskaņā arī ar citiem uz izstrādājumiem attiecināmiem tiesību aktiem, piemēram, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2012/19/ES par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/53/EK par nolietotiem transportlīdzekļiem. Citos ES tiesību aktos, piemēram, par medicīnas ierīcēm vai darba aizsardzību var būt neatkarīgas prasības saistībā ar EEI lietošanas posmu, bet tās nepārklājas ar *RoHS 2* direktīvas prasībām.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE, PROPORCIONALITĀTE UN PRIEKŠLIKUMA JURIDISKIE ASPEKTI

RoHS 2 un šīs iniciatīvas juridiskais pamats ir Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 114. pants, kura mērķis ir nodrošināt iekšējā tirgus darbību, tuvinot noteikumus, kas paredzēti dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos par iekšējā tirgus darbību.

Ar šo priekšlikumu risinātās problēmas nevar atrisināt, nemainot *RoHS 2* darbības jomu, jo to izcelsme ir *RoHS 2* darbības jomas pašreizējais juridiskais formulējums un ar to saistītie noteikumi. Tikai ES līmeņa risinājums var atrisināt problēmas, jo noteikumiem par bīstamu vielu izmantošanas ierobežošanu EEI, ko laiž ES tirgū, ir tieša ietekme uz ES vienoto tirgu, un tos nevar sagatavot dalībvalstu līmenī, neradot traucējumus.

Priekšlikumi ir vienīgais politikas risinājums, kas spēj pilnībā risināt konstatētās problēmas, kuras ietekmē ES vienoto tirgu kopumā. Visi citi iespējamie politikas risinājumi nevarētu ne pastāvīgi un pilnībā atrisināt konstatētās problēmas, ne arī nodrošināt juridisko noteiktību.

Ietekmes novērtējuma ziņojumā ir ietvertas turpmākas norādes par priekšlikumu proporcionalitāti. Šī iniciatīva attiecas uz pārskatīšanu, ko paredz direktīva. Direktīvas pārskatīšana ir ieviesta ar grozījumu direktīvu, kuras saturs izklāstīts turpmāk.

Direktīvas 1. panta 1. punkta a) apakšpunkts un 1. panta 3. punkta a) apakšpunkts groza pārejas termiņu, kas noteikts spēkā esošās *RoHS* direktīvas 2. panta 2. punktā, kurš attiecas uz darbības jomā nesen ietvērto EEI darīšanu pieejamu ES tirgū, pārveidojot to par atbilstības datumu to pašu *RoHS* direktīvas 4. panta 3. punktā noteikto EEI laišanai ES tirgū. Tā pati pieeja tiek ievērota attiecībā uz visām citām ražojumu grupām, kas jau ir iekļautas minētajos noteikumos. Grozījums nodrošina juridisku skaidrību un konsekveni un novērš sekundārā tirgus operāciju strauju apturēšanu, saskaņā ar kuru attiecībā uz attiecīgajiem ražojumiem šādas darbības pēc 2019. gada 22. jūlija vairs nebūtu iespējamas.

Ar 1. panta 1. punkta b) apakšpunktu no *RoHS 2* darbības jomas izslēdz ērģeles ar stabulēm.

Ar 1. panta 2. punktu paplašina autoceļiem neparedzētas mobilās tehnikas definīciju, lai tajā iekļautu tehniku, ko darbina ar vilces piedziņu, kam elektrību pievada ar kabeli, papildus līdzīgai teknikai, ko darbina ar iebūvētu piedziņu. Līdz ar to uz autoceļiem neparedzētu mobilo tehniku, ko darbina ar vilces piedziņu, neattieksies uz *RoHS 2* darbības joma.

1. panta 3. punkta b) apakšpunkts paredz, ka kabeļi vai rezerves daļas, kas paredzētas remontam, atkārtotai izmantošanai, funkciju atjaunināšanai vai jaudas palielināšanai, ir

atbrīvotas no ierobežojumiem attiecībā uz visām darbības jomā nesen ietvertajām EEI. Tādējādi piemēro tādu pašu pieeju, kā attiecībā uz citām ražojumu grupām.

Ar 1. panta 4. punkta a) apakšpunktu nosaka maksimālo derīguma termiņu attiecībā uz atbrīvojumiem, ko piemēro 11. kategorijai "atvērtās darbības jomas" (t. i., citas EEI, kas neietilpst nevienā citā kategorijā). Atbrīvojumu spēkā esamības laikposms jau ir norādīts citās kategorijās.

Ar 1. panta 4. punkta b) apakšpunktu svīturo termiņu Komisijas lēmuma pieņemšanai par spēkā esošā atbrīvojuma atjaunošanu, atspoguļojot praktisko pieredzi un to, ka šāds termiņš praksē pieteikuma iesniedzējiem nevieš lielāku noteiktību.

3. APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMI

Apspriešanās ar ieinteresētajām personām

Veicot trīs Komisijas priekšizpētes², notika apspriešanās ar ieinteresētajām personām, izmantojot īpašas tīmekļa vietnes; 2012.–2015. gada periodā notika trīs 12 nedēļu ilgas atklātas apspriešanās ar ieinteresētajām personām un četras sanāksmes ar ieinteresētajām personām.

Sazinājās ar aptuveni trīssimt ekspertiem un dalībvalstu pārstāvjiem, nozares apvienībām, EEI ražotājiem, vides NVO, konsultāciju uzņēmumiem un institūtiem un cita veida organizācijām (piemēram, universitātēm). Atbildes tika saņemtas no aptuveni četrdesmit dalībniekiem, un tās ir publiski pieejamas. Respondenti bija galvenokārt uzņēmumi un valsts iestādes.

Jautāti par savām vēlmēm, lai risinātu attiecīgās problēmas, lielākā daļa aptaujāto dod priekšroku:

- attiecībā uz sekundārā tirgus problēmu straujās sekundārā tirgus darbību apturēšanas atcelšana visām nesen darbības jomā nonākušajām EEI un pārejas perioda pārvēršana par atbilstības prasību tajā pašā dienā;
- attiecībā uz rezerves daļu problēmu – "rezerves daļu pieejamības" (*repair-as-produced*) principa ieviešana;
- attiecībā uz autoceļiem neparedzētas mobilās tehnikas problēmu – iekārtu ar dubultiem tinumiem un elektrības padevi ar kabeli izslēgšana no RoHS direktīvas darbības jomas;
- attiecībā uz ērģeļu ar stabulēm problēmu – ērģeļu ar stabulēm stabuļu izslēgšana no darbības jomas.

Šos variantus uzskata par efektīvu, rezultatīvu un drošu risinājumu, un tie tika iestrādāti Komisijas priekšlikumā.

Ietekmes novērtējums

Trīs Komisijas pētījumi tika veikti 2012.–2015. gadā. Arī dalībvalstu saistītie pētījumi tika ņemti vērā. Ietekmes novērtējuma ziņojums saņēma pozitīvu Regulējuma kontroles padomes atzinumu un ir aprakstīts ietekmes novērtējuma kopsavilkumā.

² http://ec.europa.eu/environment/waste/rohs_eee/studies_rohs4_en.htm.

Komisijas ierosinātie pasākumi atrisinātu četras konstatētās problēmas un radītu iepriekš aplūkotos ieguvumus; negatīvā ietekme būtu ierobežota vai nebūtiska.

Sekundārā tirgus atjaunošanai un dažu EEI rezerves daļu pieejamības palielināšanai būs šāda pozitīvā ietekme:

- izmaksu un administratīvā sloga samazināšana uzņēmumiem, tostarp MVU, un publiskajām iestādēm;
- labvēlīga ekonomiskā ietekme, jo dos papildu iespējas remonta nozares un sekundārās pārdošanas darba tirgum;
- labvēlīga sociālā ietekme, tostarp ES slimnīcās, kas pēc 2019. gada ļautu ietaupīt aptuveni EUR 170 miljonus, tāpēc, ka saglabātu iespēju pārdot un pirkt lietotas medicīnas ierīces;
- vides ieguvumi, proti, samazināta kopējā atkritumu rašanās: iespēja pagarināt EEI izmantošanu attālinās to aprites cikla beigas un iznīcināšanu, tādējādi aizkavējot bīstamo atkritumu (EEIA) radīšanu. Vairumā gadījumu ietekme uz vidi, ko rada papildu rezerves daļu ražošana, ir nenozīmīga salīdzinājumā ar priekšrocībām, ko sniedz visas iekārtas izmantošana. Šis pasākums ļaus izvairīties no vairāk nekā 3000 tonnu bīstamo atkritumu gadā Eiropas Savienībā, kas atbalstītu aprites ekonomikas iniciatīvu. Ilgāks EEI aprites laiks dotu arī enerģijas un izejmateriālu papildu ietaupījumus.

Ērģeļu ar stabulēm izslēgšana no direktīvas darbības jomas palīdzēs izvairīties zaudēt līdz 90 % no šīs nozares darbvietu un gada zaudējumiem EUR 65 miljonu apmērā līdz 2025. gadam. Arī kultūras jomā izvairās no ērģeļu ar stabulēm ražošanas, uzturēšanas un pakāpeniski, arī to izmantošanas zaudējuma.

Autoceliem neparedzētas mobilās tehnikas, ko darbina ar vilces piedziņu, izslēgšana no direktīvas darbības jomas atbalstīs rūpniecības nozares attīstību, novēršot izkropļojumus tehnikas apkopē. ES tīrīšanas tehnikas nozarē, piemēram, priekšlikums ļaus katru gadu laist tirgū 14 000 vienības kam elektrību pievada ar kabeli (ar apgrozījumu EUR 300 miljoni), novēršot risku likvidēt šo mašīnu modeļus ES tirgū. Tas samazinās arī izmaksas un administratīvo slogu uzņēmumiem, tostarp MVU, un publiskajām iestādēm.

4. IETEKME UZ BUDŽETU UN CITI ELEMENTI

Šis leģislatīvā akta priekšlikums budžetu neietekmē.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA,

ar ko groza Direktīvu 2011/65/ES par dažu bīstamu vielu izmantošanas ierobežošanu elektriskās un elektroniskās iekārtās

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 114. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu³,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu⁴,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/65/ES⁵ par ierobežojumiem attiecībā uz dažu bīstamu vielu izmantojumu elektriskās un elektroniskās iekārtās (EEI) 24. panta 1. punktā pieprasīts, lai Komisija izvērtē nepieciešamību grozīt Direktīvu 2011/65/EK attiecībā uz EEI, ko aptver tās darbības joma, un vajadzības gadījumā iesniegt tiesību akta priekšlikumu par jebkādiem papildu izņēmumiem saistībā ar attiecīgo EEI.
- (2) Būtu jāveicina elektrisko un elektronisko iekārtu (EEI) sekundārā tirgus operācijas, tostarp remonts, rezerves daļu nomaiņa, atjaunošana un atkārtota izmantošana, lai veicinātu aprites ekonomiku Eiropas Savienībā. Būtu jānodrošina augsta līmeņa cilvēku veselības aizsardzība un vides aizsardzība, tostarp videi nekaitīga reģenerācija un elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu apglabāšana. Būtu jāizvairās no nevajadzīga administratīvā sloga tirgus dalībniekiem. Direktīva 2011/65/ES ļauj EEI, kas neietilpst iepriekšējās Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/95/EK⁶ darbības jomā, bet kuras neatbilstu Direktīvai 2011/65/ES, turpināt darīt pieejamas tirgū līdz 2019. gada 22. jūlijam. Tomēr pēc minētās dienas būs aizliegta neatbilstīgu EEI pirmā laišana tirgū un sekundārā tirgus operācijas. Šāds sekundārā tirgus darbību

³ OV C [...], [...], [...]. lpp.

⁴ OV C [...], [...], [...]. lpp.

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 8. jūnija Direktīva 2011/65/ES par dažu bīstamu vielu izmantošanas ierobežošanu elektriskās un elektroniskās iekārtās (pārstrādāta versija) (OV L 174, 1.7.2011., 88. lpp.).

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 27. janvāra Direktīva 2002/95/EK par dažu bīstamu vielu izmantošanas ierobežošanu elektriskās un elektroniskās iekārtās (OV L 37, 13.2.2003., 19. lpp.).

aizliegums ir pretrunā vispārējiem principiem, kas ir pamatā Savienības pasākumiem par tiesību aktu tuvināšanu, kas attiecas uz ražojumiem, un tāpēc būtu jāsvīturo.

- (3) Noteiktas nišas ražojumu grupas būtu jāizslēdz no Direktīvas 2011/65/ES darbības jomas, jo to iekļaušana dotu nenozīmīgu labumu videi vai veselībai un radītu neatrisināmas atbilstības problēmas vai traucējumus, ko nevar efektīvi risināt, izmantojot atbrīvojuma mehānismu, kas paredzēts minētajā direktīvā.
- (4) Ērģeles ar stabulēm būvē, izmantojot īpaša veida svina sakausējumu, kuram līdz šim nav alternatīvu. Vairums ērģeļu ar stabulēm gadsimtiem ilgi atrodas vienā un tajā pašā vietā un to apgrozījuma līmenis ir nenozīmīgs. Ērģeles ar stabulēm būtu jāizslēdz no Direktīvas 2011/65/ES darbības jomas, jo to iekļaušana radītu nenozīmīgu labumu attiecībā uz svina aizstāšanu.
- (5) Direktīva 2011/65/ES neattiecas uz autoceļiem neparedzētu mobilo tehniku ar iebūvētu piedziņu un kas ir paredzēta tikai profesionālām vajadzībām. Tomēr dažiem autoceļiem neparedzētas mobilās tehnikas veidiem ražo divas versijas vienā un tajā pašā ražošanas līnijā, un vienīgā atšķirība ir to strāvas avots (iekšējs vai ārējs). Saskaņā ar minēto direktīvu pret abām versijām būtu jāattiecas vienādi. Tādēļ arī autoceļiem neparedzēta mobilā tehnika ar vilces piedziņu, ko darbina ārējs barošanas avots, ir jāizslēdz no Direktīvas 2011/65/ES darbības jomas.
- (6) Tā kā atbrīvojumiem no ierobežojuma attiecībā uz dažu bīstamu vielu izmantošanu būtu jābūt uz ierobežotu laiku, maksimālo atbrīvojumu termiņu būtu skaidri jādefinē visām attiecīgajām EEI kategorijām, tostarp 11. kategorijai, kā noteikts Direktīvas 2011/65/ES I pielikumā.
- (7) Ja iesniegts pieteikums par atbrīvojuma pagarināšanu, Komisijai ir jāpieņem lēmums ne vēlāk kā 6 mēnešus pirms spēkā esošā atbrīvojuma termiņa beigām, ja īpašu apstākļu dēļ nav noteikts cits termiņš. Termiņš nav noteikts, ja Komisija pieņem lēmumu par pieteikumiem par jauniem atbrīvojumiem. Saskaņā ar Komisijas ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei par to, kā tiek īstenotas pilnvaras pieņemt deleģētos aktus, kas Komisijai piešķirtas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 15. decembra Direktīvu 2011/65/ES⁷, šis termiņš praksē ir izrādījies neiespējams, ņemot vērā vairākus obligātus procedūras posmus, kas vajadzīgi, lai izvērtētu pieteikumu par atjaunošanu. Kaut arī termiņš nesniedz papildu vērtību pastāvošajai pārbaudes procedūrai par atjaunošanu, tas rada neskaidrības uzņēmumiem un citām ieinteresētajām personām jo tas nav praktiski izpildāms. Darbības nepārtrauktība ir nodrošināta, jo tirgus dalībnieki var paļauties uz spēkā esošu atbrīvojumu, kas paliek spēkā, kamēr tiek pieņemts lēmums par atjaunošanas pieprasījumu. Tāpēc noteikumu par termiņu būtu jāsvīturo.
- (8) Tā kā šīs direktīvas mērķus – veicināt cilvēku veselības aizsardzību un elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu videi nekaitīgu reģenerāciju un apglabāšanu, ierobežojot bīstamu vielu izmantošanu elektriskās un elektroniskās iekārtās, – nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, jo pastāv atšķirības tiesību aktos vai administratīvos pasākumos, ko pieņemušas dalībvalstis, tas varētu radīt šķēršļus tirdzniecībai un izkropļot konkurenci Savienībā un tādējādi tieši ietekmēt iekšējā tirgus darbību, bet, ņemot vērā problēmas mērogu un tās sekas attiecībā uz citiem Savienības tiesību aktiem par atkritumu reģenerāciju un apglabāšanu un kopēju interešu jomām, piemēram, cilvēku veselības aizsardzību, tos var labāk sasniegt

⁷

COM(2016) 215 *final*, 2016. gada 18. aprīlis.

Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar subsidiaritātes principu, kā noteikts Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi to, kas vajadzīgs minēto mērķu sasniegšanai,

IR PIENĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Direktīvu 2011/65/ES groza šādi:

1) direktīvas 2. pantu groza šādi:

- a) panta 2. punktu svītrot;
- b) panta 4. punktam pievieno šādu k) apakšpunktu:
"k) ērģeles ar stabulēm.";

2) direktīvas 3. panta 28. punktu aizstāj ar šādu:

"28) "autocelšiem neparedzēta mobilā tehnika, kas ir paredzēta tikai profesionālām vajadzībām" ir tehnika ar iebūvētu piedziņu vai vilces piedziņu, kuras ekspluatācija paredz mobilitāti un nepārtrauktu vai daļēji nepārtrauktu kustību starp fiksētām darba vietām darba laikā un kas ir paredzēta tikai profesionālām vajadzībām.";

3) direktīvas 4. pantu groza šādi:

a) panta 3. punktu aizstāj ar šādu:

"3. Panta 1. punktu piemēro medicīnas ierīcēm un monitoringa un kontroles instrumentiem, kas laisti tirgū no 2014. gada 22. jūlija, medicīnas ierīcēm *in vitro* diagnostikai, kas laistas tirgū no 2016. gada 22. jūlija, rūpnieciskā monitoringa un kontroles instrumentiem, kas laisti tirgū no 2017. gada 22. jūlija, un visām pārējām EEI, kas neietilpa Direktīvas 2002/95/EK darbības jomā un kas laistas tirgū no 2019. gada 22. jūlija.";

b) panta 4. punktā iekļauj šādu ea) apakšpunktu:

"ea) visās pārējās EEI, kuras neietilpa Direktīvas 2002/95/EK darbības jomā un kas laistas tirgū pirms 2019. gada 22. jūlija.";

4) direktīvas 5. pantu groza šādi:

a) panta 2. punkta otro daļu aizstāj ar šādu:

"Atbrīvojumi, kas uzskaitīti III pielikumā 2011. gada 21. jūlijā, ja nav noteikts īsāks laikposms, tad maksimālais derīguma termiņš, kuru var pagarināt, ir:

- a) attiecībā uz I pielikuma 1. līdz 7. kategoriju un 10. kategoriju 5 gadi, sākot no 2011. gada 21. jūlija;
- b) attiecībā uz I pielikuma 8. un 9. kategoriju 7 gadi no 4. panta 3. punktā norādītajiem datumiem;

c) attiecībā uz I pielikuma 11. kategoriju 5 gadi, sākot no 2019. gada 22. jūlija.";

b) šā panta 5. punkta otrās daļas pirmo teikumu svīturo.

2. pants

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības vēlākais līdz [\[ierakstīt datumu, kad pagājuši desmit mēneši pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā\]](#). Dalībvalstis tūlīt dara zināmus Komisijai minēto noteikumu tekstus.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsaucē.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

3. pants

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

4. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*